

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI

Delegatura w Lublinie

LLU – 4100-001-11/2014

P/14/001

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI

Delegatura w Lublinie

ul. Okopowa 7, 20-022 Lublin

T +48 81 461 31 20, F +48 81 461 31 11

llu@nik.gov.pl

Adres korespondencyjny: Skr. poczt. P-112, 20-001 Lublin 1

I. Dane identyfikacyjne kontroli

Numer i tytuł kontroli	P/14/001 – wykonanie budżetu państwa w 2013 r. w zakresie planowania i wykorzystania dotacji z budżetu państwa na realizację zadań z zakresu administracji rządowej oraz innych zadań zleconych ustawami.
Jednostka przeprowadzająca kontrolę	Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Lublinie
Kontrolerzy	Paweł Szafran - główny specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr 87586 z dnia 16 stycznia 2014 r. (dowód: akta kontroli str. 1-2)
Jednostka, w której przeprowadzono kontrolę	Urząd Gminy w Niedzwicy Dużej (dalej: „Urząd” lub „UG”), ul. Lubelska 30, 24-220 Niedzwica Duża.
Kierownik jednostki kontrolowanej	Adam Kuna, Wójt Gminy Niedzwica Duża (dowód: akta kontroli str. 3)

II. Ocena kontrolowanej działalności

Ocena ogólna

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie¹ działalność kontrolowanej jednostki w zbadanym zakresie.

Uzasadnienie
oceny ogólnej

Pozytywną ocenę uzasadnia:

- prawidłowe zaplanowanie wydatków na realizację zadań z zakresu administracji rządowej oraz innych zadań zleconych ustawami (dalej: „zadania zlecone”), finansowanych w 2013 r. dotacjami celowymi z budżetu państwa przekazywanymi przez Wojewodę Lubelskiego;
- zgodne z przeznaczeniem wykorzystanie dotacji na objęte kontrolą zadania zlecone oraz terminowe ich rozliczenie; przekazywanie dotacji podległej jednostce organizacyjnej realizującej część zadań zleconych w terminach umożliwiających właściwą realizację zadań;
- prawidłowe i terminowe sporządzenie sprawozdań budżetowych Rb-50.

III. Wyniki kontroli

1. Planowanie dotacji z budżetu państwa

Opis stanu
faktycznego

1.1. W 2013 r. zadania z zakresu administracji rządowej oraz inne zadania zlecone Gmina Niedzwica Duża („Gmina”) realizowała przy pomocy: UG (zadania z zakresu rolnictwa oraz administracji publicznej) i Ośrodka Pomocy Społecznej w Niedzwicy

¹ W kontroli wykonania budżetu państwa w 2013 roku Najwyższa Izba Kontroli stosuje 3-stopniową skalę ocen: pozytywna, pozytywna mimo stwierdzonych nieprawidłowości, negatywna.

Dużej² (zadania z zakresu ochrony zdrowia i zabezpieczenia społecznego). Zadania zlecone realizowano na podstawie obowiązujących przepisów prawa, postanowień regulaminu organizacyjnego Urzędu (z 15 października 2012 r.) oraz postanowień statutu OPS (z 29 listopada 2012 r.), a także upoważnień Kierownika OPS do wydawania decyzji administracyjnych, udzielonych przez Wójta Gminy.

(dowód: akta kontroli str. 4-15,109-116,223-231,271-281)

Stosownie do pisma Lubelskiego Urzędu Wojewódzkiego w Lublinie (dalej: „LUW”), na etapie opracowywania projektu ustawy budżetowej na 2013 rok, Gmina przekazała do LUW dane rzeczowe oraz finansowe związane z wypłatą zasiłków z pomocy społecznej, świadczeń rodzinnych oraz świadczeń z funduszu alimentacyjnego (dział 852 rozdział 85212). Dokument, pn. „projekt budżetu państwa na 2013 r. – zasiłki z pomocy społecznej, świadczenia rodzinne oraz świadczenie z funduszu alimentacyjnego”, przekazany do LUW przez OPS w wyznaczonym terminie³ zakładał następujący plan wydatków w roku 2013:

- 3.631 tys. zł (przy przewidywanym wykonaniu w 2012 r. 3.586 tys. zł) na realizację świadczeń rodzinnych, tj. zasiłki rodzinne, dodatki do zasiłków rodzinnych, jednorazowe zapomogi z tytułu urodzenia się dziecka, świadczenia opiekuńcze oraz składki na ubezpieczenie emerytalne i rentowe z ubezpieczenia społecznego za osoby otrzymujące świadczenie pielęgnacyjne, koszty obsługi wypłat świadczeń rodzinnych;
- 489 tys. zł (przy przewidywanym wykonaniu w 2012 r. 468 tys. zł) na wypłatę świadczeń z funduszu alimentacyjnego.

Łącznie, na realizację w roku 2013 zadań zleconych w rozdziale 85212 zaplanowano wydatki w kwocie 4.120 tys. zł, przy przewidywanym wykonaniu w 2012 r. 4.054 tys. zł.

Jednocześnie OPS przekazał do LUW informację (druk RZ-4) o składkach na ubezpieczenie zdrowotne finansowanych z budżetu państwa, opłaconych przez OPS za okres od stycznia do maja 2012 r. (11,5 tys. zł).

(dowód: akta kontroli str. 16-30,37-39)

W kwestii sposobu sporządzenia ww. projektu, kierownik OPS złożyła wyjaśnienia o następującej treści: (...) *LUW na podstawie projektu budżetu przesyła w IV kw. roku poprzedniego plan dotacji celowych na zadania zlecone z zakresu administracji rządowej (...). Projekt budżetu na rok następny sporządzany jest w przypadku składek zdrowotnych na druku RZ-4, na podstawie wykonania za I półrocze bieżącego roku, natomiast druk RZ-9 i RZ-9-1 zawierają informacje dotyczące średniorocznych przewidywanych wydatków, przeciętnej wysokości świadczeń i średniorocznej liczby świadczeń. W praktyce projekt planu oblicza się jako średnie wykonanie za I półrocze x 12 m-cy, do tego dolicza się 203 przypadki wzrostu w przyszłym roku. Natomiast każdego miesiąca (do 5-go) OPS wysyła do LUW zapotrzebowanie na środki, wyliczone na podstawie złożonych wniosków, ewentualne korekty zapotrzebowań w przypadku za małej kwoty przekazujemy do LUW do 20 dnia miesiąca.*

(dowód: akta kontroli str. 52)

Na etapie opracowywania projektu ustawy budżetowej na 2013 r. LUW nie wymagał określenia wysokości dotacji na zadania zlecone:

- z zakresu pomocy społecznej: finansowanie składek na ubezpieczenie zdrowotne opłacanych za osoby pobierające niektóre świadczenia z pomocy społecznej, niektóre świadczenia rodzinne oraz za osoby uczestniczące

---

² Dalej: „OPS”.

³ 12 czerwca 2012 r.

w zajęciach w centrum integracji społecznej (rozdział 85213) oraz wypłatę dodatków do świadczeń pielęgnacyjnych (rozdział 85295);

- z zakresu ochrony zdrowia, dotyczące kosztów wydawania decyzji potwierdzających prawo do świadczenia opieki zdrowotnej świadczeniobiorcom innym niż ubezpieczeni, spełniającym kryterium dochodowe (rozdział 85195);
- z zakresu administracji publicznej (rozdział 75011)⁴.

(dowód: akta kontroli str. 16-30,37-39)

Dotacje celowe na prowadzenie postępowań w sprawie zwrotu producentom rolnym podatku akcyzowego zawartego w cenie oleju napędowego wykorzystywanego do produkcji rolnej (zadanie zlecone z zakresu rolnictwa) finansowane były z rezerwy celowej budżetu państwa (cz. 83, poz. 7). O przekazanie w 2013 r. dotacji w kwocie 389,7 tys. zł Gmina wniosowała⁵ na podstawie wydanych w tej sprawie decyzji.

(dowód: akta kontroli str. 15,23-26,41,43)

1.2. O kwotach dotacji na zadania zlecone, przyjętych w projekcie ustawy budżetowej, a następnie o ustalonych w ustawie budżetowej na 2013 rok Wojewoda Lubelski poinformował Gminę – odpowiednio: 26 października 2012 r. oraz 27 lutego 2013 r.⁶. Według tych informacji dotacje na realizację zadań z zakresu administracji rządowej zaplanowano w kwocie ogółem 3.842,3 tys. zł, w tym w następujących rozdziałach: 75011 *Urzędy Wojewódzkie* - w kwocie 114,2 tys. zł; 85195 *Pozostała działalność* - w kwocie 0,2 tys. zł, 85212 *Świadczenia rodzinne, świadczenia z funduszu alimentacyjnego (...)* - w kwocie 3.710,0 tys. zł oraz 85213 *Składki na ubezpieczenie zdrowotne (...)* - w kwocie 17,9 tys. zł.

Informacje Krajowego Biura Wyborczego, Delegatury w Lublinie, dotyczące przyjętych w projekcie budżetu, a następnie określonych w ustawie budżetowej na 2013 r na, kwot dotacji na finansowanie kosztów prowadzenia i aktualizacji stałego rejestru wyborców (dział 751, rozdział 75101 *Urzędy naczelnych organów władzy państwowej, kontroli i ochrony prawa*) wpłynęły do UG z zachowaniem terminów wskazanych w art. 143 ust. 1 oraz art. 148 ustawy o finansach publicznych⁷. Na realizację tego zadania zaplanowano kwotę 1,9 tys. zł.

Budżet Gminy na 2013 rok został uchwalony 28.12.2012 r. i uwzględniał dochody na zadania zlecone, finansowane z dotacji celowych z budżetu państwa w kwocie zgodnej z wykazaną w projekcie budżetu państwa na 2013 r. (cz. 85/06 i cz. 11). Z zachowaniem terminów określonych w art. 248 ust. 1 oraz 249 ust. 1 ustawy o finansach publicznych, przekazano podległej jednostce organizacyjnej, realizującej zadania zlecone, informacje niezbędne do sporządzania projektu planu oraz planu finansowego.

(dowód: akta kontroli str. 31-36,40-49)

Ustalone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

⁴ Zadania związane z ewidencją działalności gospodarczej, utrzymaniem stanowisk pracy realizujących zadania z zakresu administracji rządowej, wydawania dowodów osobistych, prowadzenia ewidencji ludności, wydawania koncesji i zezwoleń, realizacji zadań w zakresie należącym do kierownika urzędu stanu cywilnego, wynikającego z ustawy Prawo o aktach stanu cywilnego, przygotowania i przeprowadzenia kwalifikacji wojskowej.

⁵ Pisma z 14.03.2013 r. i 17.09.2013 r.

⁶ Tj. jeden dzień po terminach określonych w art. 143 ust. 1 pkt 2 oraz w art. 148 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2013 r., poz. 885 ze zm.), dalej: „ustawa o finansach publicznych”.

⁷ Pisma wpłynęły do Urzędu odpowiednio w dniach: 22.10.2012 r. oraz 26.02.2013 r.

2. Wykorzystanie dotacji.

2.1. W roku 2013 Gmina otrzymała z budżetu państwa dotacje na zadania zlecone w łącznej kwocie 4.315,2 tys. zł⁸.

(dowód: akta kontroli str. 29,250-269)

Dotacje celowe na zadania zlecone realizowane przez Gminę przekazane zostały przez LUW oraz KBW w następujących terminach:

- na zwrot dla producentów rolnych podatku akcyzowego zawartego w cenie oleju napędowego otrzymano 26 kwietnia oraz 28 października 2013 r. Należne środki wypłacono rolnikom w dniach: 29 kwietnia (I rata) oraz 30 października 2013 r. (II rata);
- na zadania z zakresu administracji publicznej (w rozdziale 75011) otrzymano w 14 ratach, z tego: w miesiącach od stycznia do października po 8,8 tys. zł, w listopadzie dwukrotnie: 1,8 tys. zł (4.11.) i 9,5 tys. zł (19.11.) oraz w grudniu - 7,9 tys. zł. W ciągu roku plan dotacji na te zadania zlecone został zwiększony⁹ o 1,8 tys. zł (o 1,6%), do kwoty 116,1 tys. zł;
- na zadania z zakresu administracji publicznej (w rozdziale 75101) otrzymano w dwunastu miesięcznych ratach;
- na zadania z zakresu zabezpieczenia społecznego (rozdział 85212) – w 13 transzach (raz w miesiącu w wysokości od 248 tys. zł do 310 tys. zł oraz dodatkowo 26.03.2013 r., na wniosek OPS z 20.03.2013 r., przekazano kwotę 5 tys. zł);
- na zadania z zakresu zabezpieczenia społecznego (rozdział 85213) – w każdym miesiącu, w wysokości od 0,5 tys. zł do 4,3 tys. zł,
- na wypłatę dodatków do świadczeń pielęgnacyjnych (rozdział 85295) – w 16 transzach¹⁰. Dodatkowo, 25.10.2013 r., na wniosek OPS z 23.10.2013 r., przekazano 1,0 tys. zł;
- na koszty decyzji potwierdzającej prawo do świadczenia opieki zdrowotnej świadczeniobiorcom innym niż ubezpieczeni (rozdział 85195) – dwukrotnie (26.02.2013 r. oraz 25.10.2013 r.), po 0,1 tys. zł.

(dowód: akta kontroli str.15,27-28,64-67,121,148-159)

W 2013 r. Wójt Gminy dwukrotnie występował do Wojewody Lubelskiego o przekazanie Gminie dotacji celowej na sfinansowanie postępowań w sprawie zwrotu producentom rolnym podatku akcyzowego zawartego w cenie oleju napędowego wykorzystywanego do produkcji rolnej i jego wypłatę. Wnioski w tej sprawie przekazano w dniach 15 marca oraz 18 września 2013 r., a łączna kwota dotacji, o jaką ubiegała się Gmina wyniosła 389,7 tys. zł. Wojewoda, decyzjami budżetowymi z 26 kwietnia oraz 23 października przyznał Gminie dotację we wnioskowanej kwocie. Na pozostałe zadania zlecone Wójt Gminy nie zwracał się do Wojewody Lubelskiego o zwiększenie przyznanych dotacji.

(dowód: akta kontroli str.23-26,41,43)

OPS przysyłał miesięczne zapotrzebowania na środki budżetu państwa na finansowanie zadań zleconych z zakresu zabezpieczenia społecznego. W okresie od 26 kwietnia do 15 listopada 2013 r., stosownie do zgłoszonych potrzeb, Wojewoda Lubelski wydał pięć decyzji budżetowych, zwiększających plan dotacji celowych o 93,5 tys. zł¹¹, a 23 grudnia 2013 r. dokonał blokady wydatków w kwocie

⁸ Dotacje otrzymano rozdziałach: 01095 – 389,7 tys. zł; 75011 – 116,0 tys. zł; 75101 – 1,9 tys. zł; 85195 – 0,2 tys. zł; 85212 – 3.696 tys. zł; 85213 – 26,3 tys. zł; 85295 – 85,1 tys. zł.

⁹ Decyzja budżetowa Wojewody nr 94 z 23.10.2013 r.

¹⁰ W kwotach od 22 zł (20.12.2013 r.) do 10.600 zł (w kwietniu 2013 r.).

¹¹ W rozdziale 85213 zwiększenie o 8.392 zł (z 17.900 zł do kwoty 26.292 zł); w rozdziale 85295 zwiększenie o 85.100 zł (plan pierwotny nie był określony).

14,0 tys. zł¹². Ostateczny plan dotacji na zadania z zakresu zabezpieczenia społecznego wyniósł 3.821,4 tys. zł. Wojewoda przekazywał środki zgodnie ze złożonymi wnioskami.

(dowód: akta kontroli str. 27-28,52-54,64-67,121,184-189)

Ewidencja księgową nie pozwalała na ustalenie, czy przelewy środków dokonywane przez Urząd na rachunek OPS (opisane „przelew środków na działalność OPS”) dotyczyły zadań własnych lub zleconych. Skarbnik Gminy wyjaśniła, że taki sposób prowadzenia ewidencji ułatwia dostęp do środków oraz minimalizuje ilość przelewów (...). Po zakończeniu każdego miesiąca na podstawie sprawozdania z wykonania wydatków OPS dokonywane były przeksięgowania na kontach Gminy (223 i 902).

(dowód: akta kontroli str. 93-107,144-197,212,220-222)

Według informacji uzyskanych od kierownika OPS oraz z Urzędu Gminy dotacje na realizację zadań zleconych, z wyjątkiem środków przekazanych w styczniu 2013 r. w rozdziale 85213, umożliwiały terminową realizację zadań. Skarbnik Gminy wyjaśniła, że *wystąpił jeden przypadek opóźnienia: wypłaty składek zdrowotnych w rozdziale 85213 realizowane są do 5-go dnia następnego miesiąca. W styczniu 2013 r. dotacja na dwa miesiące wpłynęła w dniu 25 stycznia w kwocie 4.300 zł. Świadczenia wypłacono 7 stycznia w kwocie 1.537,92 zł i 5 lutego w kwocie 2.574 zł. Pierwszą z ww. wypłat zrealizowano ze środków własnych Gminy. Aby uniknąć podobnej sytuacji, w grudniu 2013 r. wypłacono dwukrotnie świadczenie – 5 grudnia za listopad i 30 grudnia za grudzień.*

(dowód: akta kontroli str. 52,206,285)

2.2. Przekazane przez LUW dotacje na realizację świadczeń rodzinnych, świadczeń z funduszu alimentacyjnego oraz składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe z ubezpieczenia społecznego (rozdział 85212) oraz zadań z zakresu administracji publicznej (rozdział 75011) nie pokrywały w całości kosztów ich realizacji.

2.2.1. Wydatki i koszty zadań zleconych z zakresu administracji publicznej (rozdział 75011 – *Urzędy Wojewódzkie*) oraz koszty realizacji zadań własnych Gminy, ewidencjonowane były, na podstawie dokumentów źródłowych, w rozdziale 75023 – *Urzędy gmin*, a następnie w miesiącach kończących kwartały, częściowo - do wysokości przyznanej dotacji - przeksięgowywane do rozdziału 75011, jako wydatki i koszty zadań zleconych.

(dowód: akta kontroli str. 212-222)

Dotacja na realizację zadań ujętych w rozdziale 75011 została wykorzystana na sfinansowanie wynagrodzeń (§§ 4010-4120) w kwocie 110,5 tys. zł oraz wydatki rzeczowe w kwocie 5,6 tys. zł (w tym w § 4210: 2,5 tys. zł, w § 4300: 3,1 tys. zł).

(dowód: akta kontroli str. 255)

Według szacunkowej kalkulacji, sporządzonej przez Urząd w związku z kontrolą NIK, koszty rzeczowe realizacji zadań zleconych z zakresu administracji publicznej (rozdział 75011) w 2013 r. wyniosły 6,8 tys. zł.

(dowód: akta kontroli str. 219)

Skarbnik Gminy podała, że: (...) *Gmina nie ma pracowników zatrudnionych wyłącznie na zadania zlecone, nie jest możliwe dokładne wymierzenie kwotowo wynagrodzenia związanego z realizacją zadania zleconego (...), przy czym przede wszystkim zabezpieczono pokrycie w 100% wydatków osobowych, a pozostałą część przyznanej dotacji przeznaczono na sfinansowanie zakupów rzeczowych. Koszty pozaosobowe też są trudne do dokładnego wymierzenia, jednakże szacunki wykazują nadwyżkę wydatków nad otrzymaną dotacją.* Ponadto wskazała, że Gmina

¹² Decyzja budżetowa Wojewody nr 3 z 23.12.2013 r.

nie występowała o dodatkowe środki na pokrycie kosztów związanych z realizacją zadań zleconych, ujętych w rozdziale 75011 z uwagi na to, iż przyjęto, że fakt niedofinansowania tych zadań jest powszechnie znany i uznano, że interweniowanie w tej sprawie nie przyniosłoby skutku.

(dowód: akta kontroli str. 212-213)

2.2.2. Gmina dofinansowała środkami własnymi, w wysokości 11,8 tys. zł, część kosztów obsługi związanych z wypłatą świadczeń rodzinnych i z funduszu alimentacyjnego oraz składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe z ubezpieczenia społecznego. Koszty poniesione na obsługę wypłaty tych świadczeń w 2013 roku wyniosły 122,7 tys. zł, i stanowiły 3,3% otrzymanej dotacji (3.696,0 tys. zł), podczas gdy wysokość dofinansowania tych kosztów, zgodnie z art. 33 ust. 2a ustawy z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych¹³, wynosi 3% otrzymanej dotacji.

(dowód: akta kontroli str. 53,59-61,89-91,284-285)

Kierownik OPS wyjaśniła, że nie występowano o dodatkowe środki na pokrycie kosztów związanych z obsługą wypłaty świadczeń ujętych w rozdziale 85212, z uwagi na to, że ich wysokość jest określona w ustawie z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych.

(dowód: akta kontroli str. 53)

2.3. Wójt Gminy nie występował do Wojewody o przyspieszenie przekazywania środków pochodzących z dotacji oraz nie występował z roszczeniami wobec budżetu państwa w postępowaniu sądowym, o którym mowa w art. 49 ust. 6 ustawy z dnia 13 listopada 2003 r. o dochodach jednostek samorządu terytorialnego¹⁴, w zakresie objętym kontrolą.

(dowód: akta kontroli str. 206-207)

2.4. Gmina nie wykorzystwała dotacji w kwocie ogółem 1,9 tys. zł¹⁵. Niewykorzystanie dotacji w rozdziale 01095 wynikało ze zgonu wnioskodawcy.

(dowód: akta kontroli str. 27-29)

Według wyjaśnień kierownika OPS, powodem niewykorzystania środków było zmniejszenie się, w wyniku zmian w 2013 r. w ustawie o świadczeniach rodzinnych, katalogu osób uprawnionych od otrzymania świadczeń realizowanych w rozdziałach 85212 i 85213, a także utrata w dniu 30 listopada 2013 r. prawa do otrzymania świadczenia ujętego w rozdziale 85295.

(dowód: akta kontroli str. 54-58)

Niewykorzystane środki zostały terminowo zwrócone do LUW¹⁶.

(dowód: akta kontroli str. 27-28,160-161,199-203)

2.5. Na podstawie sporządzonej przez kierownika OPS informacji oraz rozliczenia dotacji udzielonych w 2013 r. z budżetu państwa w cz. 85/06 stwierdzono, że dotacja na realizację wybranego do badania zadania *świadczenia rodzinne, świadczenie z funduszu alimentacyjnego oraz składki na ubezpieczenie emerytalne i rentowe z ubezpieczenia społecznego* została wykorzystana na wypłatę:

- zasiłków rodzinnych (kwota 1.197,7 tys. zł/liczba świadczeń – 12.129),
- dodatków do zasiłków rodzinnych w łącznej kwocie 706,9 tys. zł/6.468¹⁷,

¹³ Dz. U. z 2013 r., poz. 1456.

¹⁴ Dz. U. z 2010 r. Nr 80, poz. 526, ze zm.

¹⁵ W rozdziałach: 01095 - 177,34 zł; 85195 – 80 zł; 85212 – 7,77 zł; 85213 – 1.055.25 zł; 85295 zł – 640 zł.

¹⁶ Środki z rozdziału 01095 w kwocie 177,34 zł zwrócono 28.12.2013 r., a pozostałe 22.01.2014 r.

¹⁷ Z tytułu: urodzenia dziecka (67.000 zł/67); opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego (141.349 zł/385); samotnego wychowywania dziecka (92.650 zł/521); kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego (65.380 zł/857); rozpoczęcia roku szkolnego (74.400 zł/744); podjęcia przez dziecko

- zasiłków pielęgnacyjnych (442,9 tys. zł/2.895),
- świadczeń opiekuńczych (1.003,8 tys. zł/4136),
- jednorazowej zapomogi z tytułu urodzenia się dziecka (100,0 tys. zł/100),
- świadczeń z funduszu alimentacyjnego (211 060 zł/617 dla 58 osób).

Ponadto dotacje zostały wykorzystane na sfinansowanie składek na ubezpieczenie społeczne za osoby pobierające świadczenia pielęgnacyjne (94,1 tys. zł) oraz obsługę świadczeń rodzinnych i z funduszu alimentacyjnego (110,9 tys. zł), to jest w wysokości nieprzekraczającej 3% otrzymanej dotacji.

(dowód: akta kontroli str.77-92)

Organizacja oraz zasady funkcjonowania OPS umożliwiły realizację zadań wykonywanych przez tę jednostkę. Według informacji uzyskanej od Kierownika OPS prawidłowa realizacja zadania związanego z ustalaniem i wypłatą świadczeń rodzinnych, świadczeń z funduszu alimentacyjnego oraz składek na ubezpieczenie emerytalne i rentowe z ubezpieczenia społecznego została zapewniona m.in. poprzez wyodrębnienie w strukturze OPS komórki organizacyjnej do realizacji zadań zleconych w zakresie świadczeń rodzinnych i funduszu alimentacyjnego, zatrudnienie trzech pracowników, posiadających odpowiednie doświadczenie i wykształcenie (wyższe), opracowanie zakresu obowiązków, uprawnień i odpowiedzialności dla tych pracowników. Ponadto, zasady realizacji zadań zostały określone w przyjętych do stosowania przepisach wewnętrznych OPS, m.in. w zasadach kontroli finansowej, procedurach kontroli zarządczej, instrukcji obiegu dokumentów finansowo-księgowych, polityce bezpieczeństwa przetwarzania danych osobowych wraz z instrukcją zarządzania systemami informatycznymi.

Przeprowadzone w 2013 r. w OPS kontrole Wojewody nie wykazały istotnych nieprawidłowości.

(dowód: akta kontroli str. 55-56,69-76,117-119)

Analizując wybrane wskaźniki z lat 2011-2013, dotyczące realizacji zadania: *świadczenia rodzinne, świadczenie z funduszu alimentacyjnego oraz składki na ubezpieczenie emerytalne i rentowe z ubezpieczenia społecznego* (uzyskane w trakcie kontroli NIK z OPS), stwierdzono m.in., że:

- średnia liczba rodzin pobierających świadczenia rodzinne w 2013 r. wyniosła 711 i w porównaniu z roku 2011 i 2012 zmalała - odpowiednio o 103 i 78. Zmniejszyła się również średnia liczba rodzin pobierających zasiłek rodzinny z 559 w 2012 r. oraz 616 w 2011 r. do 514 w 2013 r.;
- zwiększyła się średnia liczba osób otrzymujących świadczenie z funduszu alimentacyjnego: z 86 w 2011 r. oraz 82 w 2012 r. do 96 w 2013 r.;
- systematycznie wzrastał koszt obsługi świadczeń i składek: z 97,7 tys. zł w roku 2011 i 118,4 tys. zł w 2012 r. do 122,7 tys. zł w 2013 r. Wzrastał również koszt obsługi świadczeń i składek w relacji do liczby wypłaconych świadczeń z 3,56 zł w 2011 r., do 4,55 zł w 2012 r. i 4,98 zł w 2013 r.;
- udzielone świadczenia wpłynęły na poprawę sytuacji materialnej świadczeniobiorców; w 2013 roku średni miesięczny dochód przypadający na jednego mieszkańca gospodarstwa domowego przed otrzymaniem świadczenia wynosił 235,63 zł, po jego otrzymaniu 323,47 zł.

(dowód: akta kontroli str. 60-63,286-289)

W informacji o działaniach podejmowanych w zakresie badania efektywności i wydajności zadania *świadczenia rodzinne, świadczenie z funduszu alimentacyjnego oraz składki na ubezpieczenie emerytalne i rentowe*

---

nauki poza miejscem zamieszkania (97.320 zł/1784); wychowywania dziecka w rodzinie wielodzietnej (168.800 zł/2.110).

z ubezpieczenia społecznego, Kierownik OPS podała m.in.: z analizy dokumentów sprawozdawczych wynika, że liczba osób korzystających ze świadczeń rodzinnych od 2011 r. ma tendencję malejącą, co spowodowane było głównie niskim kryterium dochodowym uprawniającym do ww. świadczeń a jednocześnie wzrostem wynagrodzeń, doliczaniem do dochodów zwrotów ulgi na dzieci, niżem demograficznym, zmianami przepisów ustaw a głównie ustawy o świadczeniach rodzinnych, gdzie znaczna część świadczeniobiorców utraciła prawo do świadczeń pielęgnacyjnych. Jak wynika z gminnej strategii rozwiązywania problemów społecznych w 2012 r. 10,1% ogólnej liczby mieszkańców gminy korzystało z pomocy społecznej, których dochody nie przekraczają kwoty kryterium dochodowego 456 zł. Ośrodek nie prowadzi szczegółowych analiz dotyczących efektywności realizowanych zadań w zakresie świadczeń rodzinnych i funduszu alimentacyjnego, z uwagi na duże obciążenie obowiązkami służbowymi, nie posiadamy komórki w strukturze OPS zajmującej się analizą. Wykonujemy zadania, które nakłada na nas ustawa. Obowiązkiem OPS jest sporządzanie sprawozdawczości oraz analiza dotycząca potrzeb. Dane wykazane w zestawieniu [przekazane kontrolerowi] dotyczące wzrostu średniego miesięcznego dochodu na jednego mieszkańca korzystającego ze świadczeń rodzinnych zostały policzone tylko dla potrzeb kontroli.

Gmina posiada uchwaloną Gminną Strategię Rozwiązywania Problemów Społecznych, w której wskazano problemy społeczne występujące w gminie, określono priorytety oraz cele. Zakłada również, że realizacja programów już realizowanych i nowych pozwolą na osiągnięcie celów, a jednocześnie poprawi jakość życia mieszkańców gminy.

Analiza pozwala również stwierdzić, że dochody osób korzystających ze świadczeń rodzinnych uległy wzrostowi o ok. 37%, poprawiło to nieznacznie sytuację rodzin.

(dowód: akta kontroli str. 52-56)

W powyższej kwestii Wójt Gminy wyjaśnił, że „analizy sytuacji świadczeniobiorców prowadzi właściwy merytorycznie podmiot, to jest OPS,” oraz wskazał, m.in. że Gmina sprawuje bieżący nadzór nad działalnością OPS, kierownik OPS często spotyka się z Wójtem, w celu bieżącego eliminowania ewentualnych problemów związanych z działalnością jednostki. Bieżący nadzór nad finansami sprawuje Skarbnik Gminy.

(dowód: akta kontroli str. 207-209)

Realizując w roku 2013 zadania wynikające z ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej ze środków publicznych¹⁸, wydano trzy decyzje potwierdzające prawo do świadczenia opieki zdrowotnej świadczeniobiorcom innym niż ubezpieczeni, spełniającym kryterium dochodowe oraz jedną odmowną¹⁹. Koszty wydania jednej decyzji, obejmujące koszty pracy pracowników (dojazd, przeprowadzenie wywiadu, przygotowanie dokumentacji, wprowadzenie danych do systemu POMOST, wypisanie decyzji), wydruku dokumentów oraz ich wysyłki, oszacowane przez kierownika OPS na 30 zł, zostały sfinansowane z otrzymanej dotacji (rozdział 85195).

(dowód: akta kontroli str. 29,63,68,286-289)

Według rejestru skarg i wniosków, do Urzędu oraz do OPS nie wpłynęły skargi dotyczące realizacji w 2013 r. zadań zleconych.

(dowód: akta kontroli str. 15,57,108,282-283)

¹⁸ Dz. U. z 2008, nr 164, poz. 1027 ze zm.

¹⁹ W 2012 r. wydano dwie decyzje, w 2011 r. cztery. Decyzje wydane w latach 2011-2013 dotyczyły osób, którym przyznano to prawo po raz pierwszy. Wskaźnik wydanych w 2013 r. decyzji w przeliczeniu na 1 tys. mieszkańców wyniósł 0,26, a dla lat 2011-2012 odpowiednio: 0,35 i 0,18.

Uwagi dotyczące badanej działalności

Zwrot niewykorzystanej części dotacji (177,34 zł) ujętej w rozdziale 01095²⁰ został omyłkowo zaksięgowany ze znakiem minus po stronie Wn (debet) konta 133 *Rachunek budżetu*, pomimo tego, że w planie kont Gminy przyjęto, zgodnie z załącznikiem nr 2 do rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 5 lipca 2010 r.²¹, że zwroty dotacji księgowane są po stronie Ma (kredyt) konta 133. W trakcie kontroli NIK dokonano korekty tego zapisu.

(dowód: akta kontroli str. 126-127,148,198,212-214)

3. Sprawozdawczość budżetowa

Opis stanu faktycznego

Analiza danych zawartych w sporządzonych przez UG jednostkowych sprawozdaniach Rb-50 o dotacjach/wydatkach związanych z wykonywaniem zadań z zakresu administracji rządowej oraz innych zadań zleconych jednostkom samorządu terytorialnego ustawami za IV kwartał 2012 roku wykazała ich zgodność z danymi ujętymi w ewidencji księgowej. Zbiorcze sprawozdania Rb-50 o dotacjach/wydatkach związanych z wykonywaniem zadań zleconych były zgodne ze sprawozdaniami jednostkowymi sporządzonymi przez Urząd oraz OPS. Sprawozdania zbiorcze Gminy zostały dostarczone do dysponentów głównych przekazujących dotacje (LUW oraz KBW) 3 lutego 2014 r., w terminie określonym w załączniku nr 44 rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 16 stycznia 2014 r. w sprawie sprawozdawczości budżetowej²².

(dowód: akta kontroli str. 223-239)

Ustalone nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

4. Płatności i dotacje celowe na realizację projektów finansowanych z udziałem środków europejskich

Opis stanu faktycznego

Urząd w 2013 roku nie realizował projektów finansowanych z udziałem środków europejskich dotyczących zadań z zakresu administracji rządowej.

(dowód: akta kontroli str. 252-270)

IV. Pozostałe informacje i pouczenia

Prawo zgłoszenia zastrzeżeń

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Zgodnie z art. 54 ustawy o NIK²³ kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do dyrektora Delegatury NIK w Lublinie.

²⁰ Dotyczącej zwrotu producentom rolnym podatku akcyzowego zawartego w cenie oleju napędowego wykorzystywanego do produkcji rolnej.

²¹ Rozporządzenie Ministra Finansów z dnia 5 lipca 2010 r. w sprawie szczególnych zasad rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego, jednostek budżetowych, samorządowych zakładów budżetowych, państwowych funduszy celowych oraz państwowych jednostek budżetowych mających siedzibę poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. z 2013 r., poz. 289).

²² Dz. U. z 2014 r., poz. 119.

²³ Ustawa z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli (Dz. U. z 2012 r., poz. 82 ze zm.).

W przypadku wniesienia zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, termin przedstawienia informacji liczy się od dnia otrzymania uchwały o oddaleniu zastrzeżeń w całości lub zmienionego wystąpienia pokontrolnego.

Lublin, dnia   marca 2014 r.

Kontroler
Paweł Szafran
główny specjalista kontroli państwowej

Dyrektor
Delegatury Najwyższej Izby Kontroli
w Lublinie
Edward Lis

.....
podpis

.....
podpis